

Elutazott G. Pajetta

Az MSZMP Központi Bizottságának meghívására szeptember 9—12 között Budapesten tartózkodott Giancarlo Pajetta, az Olasz Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja. Giancarlo Pajetta a két testvérpártot kölcsönösen érdeklő kérdésekről folytatott eszmecsereit Komócsin Zoltánnal, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjával, a Központi Bizottság titkárával. A megbeszéléseken, amelyek nyílt, elvtársi légkörben folytak részt vett Várkonyi Péter, a KB külügyi osztályának helyettes vezetője. Giancarlo Pajetta csütörtökön elutazott Budapestről.

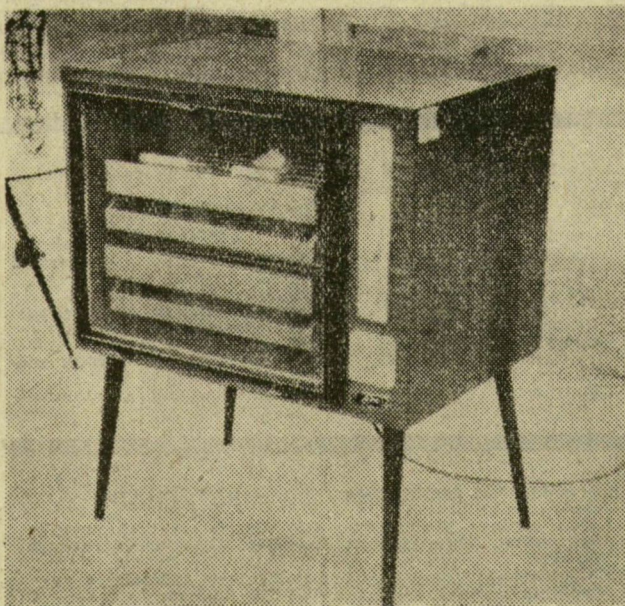
Automatizálás

Kétnapos bányagépesítési és automatizálási konferencia kezdődött csütörtökön Veszprémben, a legkiválóbb hazai bányamérnökök és a szomszédos országok sok szaktekintélyének részvételével.

Budapesti Őszi Vásár A barkácsolók birodalma

Most a technika kedvelőinek neveztek el őket, de ez a lényegén mit sem változtat: a Budapesti Őszi Vásáron külön pavilont kaptak a barkácsolók, no meg azok a cégek, melyek gyártmányaikkal kezükre dolgoznak. Körülbelül 50 ezerre becsülik azok számát, akik az országban rendszeresen részt vesznek a művelődési házak, az iskolák, az MHSZ, az úttörőcsapatok és más szervezetek szakkörének munkájában, vagyis ennyi a szervezett amatőr. De mennyien vannak, akik csak úgy, saját szakállukra barkácsolnak, bőrzik a tönkrement csapot, szerelik a villanyt, fűrnak-faragnak a kamrában vagy konyhában? Az övek is ez a kiállítás.

Egy felmérés szerint az emberek évente 35 órát töltenek el szabadidejükből barkácsolással, apróbb ház körüli munkákkal. Nem lebecsülhető feladata az iparnak, hogy gondoskodjék számukra cicsó alkatrészekről, anyagokról és szerszámokról. A kiállító vállalatok — közöttük a Szegedi Tömegcikk Ktsz is — sok hasznos holmit hoztak ide a pavilonba: kéziszerszámokat, fűrógépeket,

barkácskészleteket, s a kereskedelmi vállalatok a helyszínen árusítják is őket. Sajnos azonban még itt is sok a hiányzó cikk.

A látogatót az amatőr-társak sok szép barkácmunkája kárpótolhatja. Valamennyi

egyedi darab, semmiből sincs két egyforma. Fafaragásokat, kovácsolt vasból, nádból, szalmából, műanyagból készült használati tárgyakat, miniatűr gépeket, mozgó, úszó, repülő modelleket mutatnak be. Nézni is öröm őket. De van amihez hozzá is szabad nyúlni: az elektromos futball elve alapján működő játékszalag mellett bárki elszórakozhat. A vendégeket a pécsváradiai robotembere fogadja, „aki” nemcsak sétálni tud, hanem be is mutatja önmagát és alkotóit.

Szaktanácsokból sincs hiány. A kiállításon résztvevő cégek nemcsak áruikat, szakembereiket is elhozták. Még falat festeni is megtanulhat a látogató a pavilonban. Az OKISZ teljes barkácműhelyt rendezett be, olyat, amilyen már Tatabányán és Debrecenben évek óta működik. Egy ilyen műhelyben minden alapvető anyag, szerszám és gép megtalálható, s ezeket mindenki használhatja. Azt hiszem, Szegeden is lehetne valami ilyesmit létrehozni, ha másutt sikerült! Mert az bizonyos, hogy a „Csináld magad!” mozgalmat nemcsak jószóval, hanem mint az őszi vásáron tettekkel is lehet népszerűsíteni. Képünkön: Az egyik barkács-szakkör azzal igyekezett a csirkekel-tetést szalonképessé tenni, hogy az egész keltetőberendezést, a melegítőlámpával együtt egy tévé készülék dobozába építette be.

F. K.

Nem lehet kitérni

Nemegyszer megesik, hogy egyéni és közösségi érdekek ütköznek. A mi társadalmunkban az a törvény, hogy ilyenkor mindig a nagyobb, a magasabb érdek kerekedik felül. Már csak azért is, mert ez fut mindig párhuzamosan rendszerünk természetével, az általános és a helyi fejlődés igényeivel. Olykor egyéneknek még bizonyos fajta kárvallást is el kell fogadniuk, mert a többségi érdek megvalósítása másként nem lehetséges.

Tegnap két olyan levelet is hozott szerkesztőségünkbe a posta, melyekben éppen ilyen tipikus esetekről van szó. Kisteleken a lakosság úgy határozott, hogy korszerűsítik a vízvezetékét, s ehhez anyagi áldozatokat is vállalt. Szántó Sándor nyugdíjas, kispénzű ember, havi 450 forint a jövedelme — hogy fizesse meg azt az 1500 forintot, ami ebből rá esik? *O nem kéri, nem akarta* — mondja —, és mégis, közadók módján vasalják majd be rajta a pénzt. Gránicz Pálék pedig azt panaszolják, hogy a Takaréktár u. 8. szám alatti lakóházban fűdémcsereit, bizonyos korszerűsítő átalakításokat hajtanak majd végre, s ennek kárvallottjai lennének, mert *amúgy sem nagy lakásukból még a mellétük levő nagyobbhoz szabott valamennyit a tervező*. A tényekhez haragos és kéréllő érvek és szavak kapcsolódnak.

Meg lehet érteni mindkét problémát. Mikor az ember már nyugalmas öregkorra vágyik, s amúgy sem a padláson hullik be házába a pénz, érthető módon tiltakozik akkora kiadástól, vagy egy fűdémcserevel járó izgalomtól, kellemetlenségtől. *Hagyjanak minket békén!* — írják is, mondják is. Az a régi kis fészek megteszi és az a víz sem olyan fontos már...

Igen, de most majd valahol dönteni kell ebben a két ügyben. És senki sem akarja, senki sem kívánja, hogy Szántó Sándor, vagy Gránicz Pál ezek miatt „haragba” keveredjen a társadalommal. Márpedig a döntést meg lehet jóslani a dolgok természetrajzából: az 1500 forintot kiróják és a Takaréktár utcai lakóházat is rendbe hozzák. Hiszen ahol döntenek, bizonyosan úgy mérlegelik az eseteket, hogy *nem lehet kitérni*. A nagyobb közösség érdekében hozott határozatot meg kell valószínűsíteni. Kistelek népe hosszú idő óta szorgalmazza már a kényelmes vízellátást, s most jól fogadja a hirt, jószívvvel a pénztárcájába is. Az emelet-ráépítéseknek, a fűdémcsereknél, a lakásátalakításoknak a kellemetlen oldalait senki sem fogadja örömmel — de ha távolabbi érdekeit és további kényelmét, s nem kevésbé a műszaki szükségességet tekint, hajlamos a belátásra. Nehéz lenne elképzelni, hogy egy töprengő tervező csak azért tett volna odébb egy falat a rajztáblán, hogy valakit ezzel károsítson. S reméljük, olvasónk akkor is megtartja jó véleményét lapunkról és a panaszos ügyekben tanúsított párdőzsásunkról, ha most nem állunk egyértelműen a pártjára. Hiszen azt is hozzá kell tenni, mert kétségbevonhatatlan igazság: a szóban forgó ház állami tulajdon; a tulajdonos képviselője az IKV, így az ingatlanvaló rendelkezés őt illeti. Nagyon jó lenne, ha emiatt egyetlen bérlelővel sem kerülne konfliktusba. Reméhető, hogy meg is nézik ismételtén azt a tervet — de végül a ház egésze, a lakók összessége lehet csak a megítélés vezérlő szempontja is. Ezen belül nagyon érdemes mérlegelni, megegyezésre törekedni, arra, hogy a nagyobb közösség érdekében hozott intézkedések körén belül férjen meg minden tiszteletre méltó egyéni elképzelés és kívánság.

Valamiféle kompromisszumra talán ígérkezik is mód mindkét esetben. A kisteleki idős nyugdíjasnak bizonyára ki tudnak jární olyan fizetési kedvezményt, olyan törlesztési lehetőséget, amely anyagilag nem roppantja össze. A lakás-átalakításnál több szava van ugyan a műszaki megfontolásnak, mint a személyi megértésnek, de elvileg annak megoldása sem elképzelhetetlen és föllebbezhetetlen. Csakhogy amikor ezeket mondjuk, azt sem hallgathatjuk el, hogy hasonló kétséggel tartozik a közösségnek az egyén is. Mérje fel, hogy a közös érdekhez miként viszonyul az ő személyes dolga, s ennek kereteiben igyekezzék reálisan meghatározni belenyugvását vagy tiltakozását.

SZ. S. I.

Hajdan volt kubikos...

Félkönyökkel támasztottuk a sötét pléhszegélyű pultját. Az öreg nem is rendelt, elébe tették a nagyfröccsöt, kövidinkából. Ismerik. Finomabb bort csak kényszerűségből iszik. A sört nem is kedveli, legfeljebb reggelente egy kupica pálinkát gyomorerosítónak. Nem részeges. Eleitrimusából következik minden, azt hiszem, hogy a hangulat kedvéért poharazgat. Kocsisokkal, orvosokkal, lakatosokkal, mérnökkel és újságírókkal. Csendes ember, halkán beszél és megfontoltan.

Nyugdíjas. Úgy tudom 1600 forintot kézbesít a postás számára. A felesége, Pannika néni is nyugdíjas. Szerényebb összeggel. Az öreg mégis dolgozik. Mondtam a múltkor neki, hogy minek tőri magát, hiszen nincs rá szorulva.

— Kell, hogy éljek, — mondta. Csodálkozva és bánatosan nézett.

Cigarettaival kínáltam. Elhárította. Valamikor erős dohányos volt. Passzióból, fogadásból abbahagyta. Egy láda sör a tét. Másfél év múlva megkínálhatom.

Az arca napszitta és mosolygós. A Tisza partján, az üdülőtelepen dolgozott, de ritkán látni ing nélkül. A napokban klott nadrágjában napozgatott. Napozgatott? Valamit lapátolt, vagy ásott, már nem is emlékszem pontosan. Eszrevettem, hogy az egyik combján egy tojás nagyságú dudorodás van. Láttam, hogy figyelem, magyarázkodott.

A 45 évvel ezelőtt készült fénykép

— A kubikmunka pecsétje — nézett rám, majd elővett a tárcájából egy fényképet. Hajdan volt kubikosok néznie a lencsébe. A lapátok rendszeresen, gúliba rakva, ők pedig az ásó nyelét markolják, lábuk az ásó rugós nyomóján. Pista bácsi, az akkori fiatal Ungi István az álló sorban jobbról a második. Hátuk mögött a kordélyosok, gyerekek ülnek a lovak hátán. Értékes felvétel, dokumentum értékű. Az öreg is annak tartja. Más okból. A hátuljára tintaceruzával írta rá negyvenöt évvel ezelőtt, hogy „Szeretettel Pannikának, Pistától.” Nekem is nehezen, féltve adta át.

Később elhagyta a kubikos életet, amely csak olyan kényszerűség volt abban az időben. Tanult mesterséget. A dorozsmai Kertész Márton kovácsmesternél szabadult fel. A mester csak inasokat tartott, segédet nem.

— Ha az üllöt hallom pöngeni, ma is a szívem hasadt érte — feleltem: poharainkat és könyököt váltunk a pléhszegélyen.

A szegedi kendergyár kóvetkezett. Véglegesen. Harmincöt évvel ezelőtt lépett be, a külső gyárba napszámognak. Majd a lakatos szakmát véglegesítette tarsolyában. Mint lakatos művezető vonult nyugdíjba több mint harminc éves szolgálat után. Mindent elvégzett, de legszívesebben a fiatalokat taní-

totta. A mesterségre és emberségre.

A kendergyár új lakatos-generációja a keze alatt nőtt fel. Mind egytől-egyetig kalapot emel az öreg előtt. Pista bácsinak, vagy még közvetlenebb hangon Tatának szólítják.

— Akinek embersége, tisztessége van, az a szakmát is megtanulja — vallja most is az öreg.

Mindennap találkozom az öreggel. Reggel az Expressz-büfé előtt.

— Mi van Pista bácsi? — Leküldte tejtét — mondja, de a büfébe lép be...

— Hordunk egy kis homokot az új osztásra — megállnak az Őzike-büfé előtt és rákönyökölnek a pléhszegélyre. A melegben jól esik egy fröccs a kövidinkából.

A sárgán ás, lapátol, zárat javít, a bográcsnak új fület ragaszt, betonoz, sorompót készít, kerítést fabrikál, tetőt ácsol... És fáj a szíve, ha meghallja a kovácsok üllőjének csengését. Talán ebben a zenében visszacseng az ifjúsága is. Megjelenik előtte a hajdani kordélyos sereg a mostani üdülőnegyed helyén. Estefelé kérdelem az öregtől.

— Megyünk, Pista bátyám?

— Menjünk, haza.

Mindennap találkozom az öreggel, s jól eső érzés találkozni vele. Valahogy megnyugt, derűje, napszitta mosolygós arca és csendes, halk szava...

Gazdag István

Megalakult a KISOSZ megyei szervezete

Tegnap Szegedre, a megyei tanács nagytermébe hívta össze taggyűlésre a Csongrád megyei magánkereskedőket és vendéglátókat a KISOSZ megyei titkársága. A taggyűlésen részt vettek a megyei és a Szeged városi pártbizottság és tanács képviselői is.

Dr. Martonosi István, a KISOSZ Csongrád megyei titkárságának elnöke és a megyei szervezet ügyrendjének ismertetése után a taggyűlés résztvevői elhatározták a KISOSZ Csongrád megyei szervezetének megalakítását. Ezután került sor a választmány 20, a számvizsgáló bizottság 5 és az elnökség 3 tagjának megválasztására. A megyei szervezet elnökéül Suli István szegedi, alelnökéül Iványi József szegedi és Szabó Béla hódmezővásárhelyi kereskedőket választotta meg a taggyűlés. Ugyancsak őket választották meg a KISOSZ országos közgyűlésére a megye küldöttéül.

A megyei és a Szeged városi párt-végrehajtóbizottság nevében Papdi József, a megyei pártbizottság munkatársa, a megyei tanács végrehajtóbizottsága nevében dr. Paczok István vb-elnökhelyettes, a néprfront Szeged városi bizottságának elnöksége nevében pedig Lacsné Mihály-né országgyűlési képviselő üdvözölte a taggyűlés résztvevőit és megalakult megyei szervezet megalakult vezetőit.

A taggyűlésen felszólalt dr. Gyürky Rudolf, a KISOSZ országos elnökhelyettese, aki jubileumi oklevelet adott át Pásztor Sándornak, Csapó Imrénének, Szilágyi Mihálynak és Böszörményi Sándornak, több évtizedes kereskedői tevékenységükért.

Magyar — török megbeszélés

A magyar—török közötti és fuvarozási egyezmény megkötésére kezdett tárgyalások folytatására Rahmi Gümrükcioglunak, a török Külügyminisztérium nemzetközi gazdasági szervezetekkel foglalkozó főosztálya főigazgatójának vezetésével török küldöttség érkezett Budapestre.

A tárgyalások célja, hogy szabályozzák a két ország közötti, és a területükön áthaladó autóközlekedés és tehérgépkocsi fuvarozás szervezési és gazdasági kérdéseit. A török küldöttséget csütörtökön hivatalosan fogadta dr. Csanádi György közlekedési és postaügyi miniszter (MTI)

PÉNTEK, 1968. SZEPTEMBER 13.

DEL-MAGYARORSZAG 3